

MOSCOVA

TINERI DRAMATURGI

Peisajul teatral al Moscovei este foarte grăitor pentru cel care urmărește dezvoltarea dramaturgiei și artei teatrale contemporane. Pe prim-plan se situează tînăra generație de dramaturgi. După moartea unor dramaturgi de frunte ca Pogodin, Lavreniev, Romașev, Vișnevski și Afinoghenov, au căpătat calificativul de „dramaturgi vîrstnici” tinerii de ieri, ca Arbutov, Stein, Stock, Sofronov, Finn și, desigur, Korneiciuk. Cîțiva ani la rînd, ei au „acaparât” stagiunea moscovită, dar piesele lor intrau în repertoriul teatrelor lin, fără prea multă vîlvă. Cu toate că fiecare din ei își continuă căutările în domeniul formei și în domeniul elaborării așa-numitei piese cu temă. Astfel, Korneiciuk, în ultima sa piesă *Pagini dintr-un jurnal intim*, ridică din nou problema semnificației eroismului în timp de război. Piesa lui are — o inovație pentru Korneiciuk — numai două acte. Arbutov, în melodrama sa *Bietul meu Marat*, piesă cu trei personaje, pune de asemenea problema eroului în timp de război și a personalității, în general, în timp de pace. Interesul suscitat de piesă a fost totuși de scurtă durată. De altfel, nici piesa lui Stock, *Declarație de ură*, nu s-a bucurat de succes.

Figura cea mai interesantă din teatrul sovietic a devenit, după părerea mea, Viktor Rozov. Creația lui s-a consolidat; el a început să abordeze probleme mai grave și de semnificație mai generală. În piesa *De ziua nunții* se analizează conflicte psihologice profunde, iar *Activistul cultural* vorbește despre fericirea umană adevărată și falsă; aparent, un om a reușit și în viața particulară și în carieră. El este însă gol pe dinăuntru, iar viața lui e pustie; în schimb, prietenul lui n-a obținut aparent nimic, dar simte bucuria vieții, pentru că este o personalitate și viața lui, o luptă.

Alături de Rozov, pășesc cei de-un leat cu el: Salînski și Zorin. Drama romantică a lui Salînski — *Pietricele în palmă* — este pusă în scenă la două teatre din Moscova. Salînski dezvoltă tema tratată încă în *Nila*; eroii lui trăiesc iarăși viața dublă, dar plină de eroism, a agenților serviciului de informații sovietic în timpul războiului.

L. Zorin este ceea ce se cheamă un dramaturg de succes. Piesa lui — *Prieteni și ani* — face parte din repertoriul permanent al M.H.A.T.; *Dion* este unul din succesele Teatrului „Vahtangov”, iar Teatrul „Stanislavski” i-a pus în scenă

piesa *Enciclopediștii*. Piesele lui au o pronunțată notă satirică față de spiritul mic-burghez contemporan, față de tarele trecutului, existente încă în societatea noastră.

În jurul dramaturgului E. Radzinski se duc vii discuții. Piesa lui, *104 pagini despre dragoste*, nu s-a bucurat de o primire unanimă în rândurile spectatorilor. Iar noua lui piesă, *Se turnează un film*, a trezit de asemenea numeroase discuții. Eroul piesei, un regizor de film, își abandonează una câte una pozițiile artistice, sub presiunea administrației studioului. Cine trebuie condamnat — cei care îl împiedică să muncească? Sau eroul care se poartă ca un laș? În jurul piesei au avut loc controverse înverșunate. Teatrul Comsomolului leninist, pe scena căruia a fost montată această piesă, a concentrat aceste dezbateri.

Scritorul Vasili Axionov a scris o piesă pentru Teatrul Sovremennik. Oleg Efremov semnează regia. Este o încercare de a crea o imagine satirică a conjuncturii contemporane. *Întotdeauna de vânzare* reprezintă o formulă care se referă și la Kistocikin, eroul comediei, și la toți cei de o teapă cu el. Spectacolul trezește interesul atât al spectatorilor maturi, cât și al tineretului.

M. Șatrov se afirmă cu o mare energie creatoare. Piesa sa *Șase iulie* a trezit interesul teatrelor. La Moscova, două teatre — M.H.A.T. și „Stanislavski” — au prezentat aproape concomitent premiera acestei piese. Este o dramă-document, a cărei acțiune se concentrează într-o singură zi — 6 iulie 1918. Personajul principal este Lenin. În acea zi a fost asasinat Mirbach, ambasadorul Germaniei la Moscova, și „Eserii” de stînga pornesc o răscoală. Piesa este realizată pe baza materialelor istorice și toate personajele au replici autentice. La M.H.A.T., chipul lui Lenin a fost creat de B. Smirnov, într-un mod excepțional. Dar, fără să vrei, îți amintești de primul creator al chipului lui Lenin pe scenă, Boris Sciukin. Fără îndoială că Boris Smirnov este cel mai bun continuator al marelui Sciukin.

Șaș vrea să spun câteva cuvinte și despre cea mai tinăra generație de dramaturgi. În domeniul satirei au debutat Lunghin și Nusinov, cu piesa *Pana de gîscă*; tot ei sînt autorii comediei *Cuiele*. Ambele piese se joacă pe scena Teatrului „Ermolova”.

Pe scena Teatrului Armatei a avut loc premiera tinărului dramaturg E. Cerkov, cu o piesă inspirată din viața ostașilor sovietici.

Tinăra scriitoare E. Barholenko a primit premiul II la concursul unional pentru cea mai bună piesă a anului care a trecut. Este vorba de drama lirică *Obuhovka are nevoie de mansarde*.

Tinerii dramaturgi sînt atrași spre teatrul de câteva colective teatrale, și ele tinere, care îi încurajează în creația lor. Este vorba, în primul rînd, de Teatrul Comsomolului leninist, de Teatrul „Stanislavski”, de Sovremennik și de cel mai tinăr teatru din Moscova, Teatrul de Dramă și Comedie de pe Taganka.

Dar și teatrele academice manifestă un interes sporit pentru tinăra dramaturgie. Cu atît mai mult cu cît, acum doi-trei ani, teatrele se plîngeau de lipsă acută de piese. De aceea, dominau dramatizările: cele mai cunoscute romane, ca de pildă „Fericirea” de D. Pavlova, „Pe malul sălbatic” de B. Polevoi, „Furtuna” de Granin etc., reprezentau pe atunci „dramaturgia originală contemporană”.

Vreau să termin aceste note povestind pe scurt despre una din premierele din Moscova. Pe scena Teatrului „Vahtangov” se joacă piesa lui L. Maliughin, intitulată *Inima mea ironică*. Este o piesă realizată pe baza scrisorilor lui Anton Cehov, Alex. Cehov, Lika Mizinova, Maria Pavlovna Cehova, Olga Leonardovna Knipper-Cehova. Acestea sînt și personajele piesei, care abordează genul creat de Kilty în *Dragă mincinosule*. Spectacolul se bucură de un mare succes, iar Anton Pavlovici Cehov, în interpretarea interesantă și originală a cunoscutului actor Iuri Iakovlev, continuă să ne farmece și astăzi.